

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

__Մանկավարժություն և հոգեբանություն__
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ __Լ.Գ.Բաղդասարյան__ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 17__

« 03 » __մայիս__ 2023__թ.

__ՄՀ/բ 035 Հասուն տարիքի և տարեցների հոգեբանության__
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 031301.00.6 Հոգեբանություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 031301.01.6 Հոգեբանություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան հոգեբանության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ մանկավարժության և հոգեբանության

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս 5-րդ /կիսամյակ 2-րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Նունե Կոստանդյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ.

հասցե/ներ kostandyan.n55@gmail.com

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ.....	...
9. Ուսումնառության մեթոդները
10 Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11 Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	...
12 Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13 Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14 Գնահատում.....	...
14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
14.2. Հարցաշար.....	...
14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	...
15 Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

դերը -Կարևոր է է « Հասուն տարիքի և տարեցների հոգեբանության» դերը ժամանակակից կյանքում , թե որպես ճանաչողական պրոցես , թե որպես մարդու ֆիզիոլոգիայի և հոգեբանության վերաբերյալ գիտելիք ձևավորելու գործընթաց: Այս տեսանկյունից այն համարվում է հիմնարար գիտելիքներ հաղորդող և մասնագիտորեն պատրաստող և ուղղորդող կարևորագույն առարկա : Առարկան բաղկացած է 2 բաժնից, որը նախատեսված է բակալավրիատում դասավանդելու , որպես հիմնական առարկա : Ուսանողները ծանոթանում են առարկայի տեսական բովանդակությանը , փորձում են տիրապետել մարդու տարիքային առանձնահատկություններին,յուրաքանչյուր տարիքը բնորոշող նորոգոյացություններին: «Տարիքային հոգեբանություն»առարկան անդրադառնում է տվյալ տարիքի ֆիզիոլոգիական , հոգեբանական առանձնահատկություններին : Դասընթացը ավարտվում է ստուգարքով :

2.Դասընթացի տեղը.

«Հասուն տարիքի և տարեցների հոգեբանության դասընթացը ընդհանուր

մասնագիտական է: Դասընթացը հիմնվում է ուսանողների` հանրակրթությունից ստացած հոգեբանական գիտելիքների վրա: Օգտագործվում են հընթացս ձեռք բերած հմտություններ կարողությունների, գիտելիքի ձևավորման գործընթացում:

Դասընթացի ուսումնասիրությունը կարևոր բաղադրիչ է տարիքային հոգեբանության աշխատանքի գործընթացը ճիշտ ընկալելու համար:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է

1. Ուսանողներին զինել տարիքային հոգեբանության առարկայի , նրա խնդիրների , յուրաքանչյուր տարիքային խմբի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներով :

2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները:

3. Ուսանողներին գաղափար տալ տվյալ տարիքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ :

4. Տարիքային հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկայում: Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (ընդհանուր հոգեբանություն, մանկավարժական հոգեբանություն, սոցիալական հոգեբանություն, սպորտի հոգեբանություն, և այլն) հետ կապին:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

1. տեսական գիտելիքներ հաղորդել դասավանդվող առարկայի վերաբերյալ,

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

2. բացատրել և բացահայտել առարկայի կարևորությունը ընդհանուր գիտական համակարգում ,
3. ուսանողին ներկայացնել տարիքային հոգեբանության վերաբերյալ ստացած տեսական գիտելիքների և առկա իրավիճակային խնդիրների կապը,
4. սովորեցնել ուսանողներին նախորդ կետի յուրացման արդյունքում կատարել նախասիրած թեմայով հետազոտական աշխատանք,ամփոփել իր կատարած աշխատանքը ,

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

4.2. Միջանձնային կոմպետենցիաներ (ՄՁԿ)

- քննադատական վերլուծություն և ինքնաքննադատման ունակություն (ՄՁԿ1)
- թիմային աշխատանք (ՄՁԿ 2)
- միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն (ՄՁԿ 4)
- բազմաձևության և բազմամշակութայնության ընդունում (ՄՁԿ 6)
- բարոյական արժեքներ (ՄՁԿ 8)

4.3. Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն (ՀԳԿ 1)
- հետազոտություններ կատարելու ունակություններ (ՀԳԿ 2)
- սովորելու ունակություն (ՀԳԿ 3)
- առաջնորդի հատկություններ (ՀԳԿ 6)
- որակի կարևորության գիտակցում (ՀԳԿ 11)

4.4. Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները (ԱԿ 2)
- ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն (ԱԿ 4)
- հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները (ԱԿ 5)

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը²

5.Վերջնարդյունքներ.

- ԳԻՏԵՆԱ՝

« Հասուն տարիքի և տարեցների հոգեբանության» առարկան , տիրապետի առարկայի ներկայացրած խնդիրներին , պատկերացնի առարկայի տեղն ու դերը հոգեբանական գիտությունների համակարգում :

- ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝

- ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կիրառել տարիքային հոգեբանության և հետազոտության մեթոդները,
- որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

- ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

- Տիրապետում է հասուն տարիքի հոգեբանության առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին:
- Տիրապետում է առարկայի կառուցվածքի մասին գիտելիքներին:
- Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ:
- Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ հասուն տարիքի հոգեբանության հոգեբանության բնագավառում կիրառվող տեխնիկաների և հուզականային գործընթացների վերաբերյալ:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

Կարևոր է ճիշտ գնահատել դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների կարողությունների ,հմտությունների ձևավորման հարցում և այն համադրել աշխատաշուկայի պահանջարկին:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		4 կրեդիտ/120 ժամ

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն		8
Գործնական աշխատանք		8
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		104
Ընդամենը		120
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)		ստուգարք

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել էլույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալուծիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրվող, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կրթ սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կունկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Լախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգաթղթի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

(ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:

- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Ձեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝⁶** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր....

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝⁷** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ակտրիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում....

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Տարիքային հոգեբանության առարկան ,խնդիրները, մեթոդները:	2		2		
2.	Տարիքային հոգեբանության կապը այլ գիտությունների հետ , բիոգեն և սոցիոգեն. ուղղությունները :	2		2		
3.	Տարիքային պարբերացումը գիտական հոգեբանության մեջ:	2		2		
8	Հասուն տարիքի ընդհանուր բնութագիրը,ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները,սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:	2		2		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		8		8		

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Абрамова Г.С. Возрастная психология. М. Академический проект, 2003.	2003.
2.	Возрастная и педагогическая психология: Тексты/ сост. и коммент. О.Шуаре Марта. М. 1992.	1992.
	Крауѓ Г. Психология развития. СПб. 2000.	2000.
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Ананьев Б.Г. О методах современной психологии// Психологические методы. Л. 1976.	1976.
2.	Выготский Л.С. Лекции по педологии. Ижевск. 2001.	2001
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

Խ/Խ	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Տարիքային հոգեբանության կապը այլ գիտությունների հետ, բիոգեն և սոցիոգեն. ուղղությունները :		4	Абрамова Г.С. Возрастная психология. М. Академический проект, 2003.
	Հասուն տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, սոցիալ-հոգեբանական առանձնահատկությունները:		4	Крауф Г. Психология развития. СПб. 2000.

13. Հիմնական գրականություն

13.1. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1	Տարիքային հոգեբանության կապը այլ գիտությունների հետ , բիոգեն և սոցիոգեն. ուղղությունները :		4		Абрамова Г.С. Возрастная психология. М. Академический проект, 2003.
	Հասուն տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, սոցիալ-հոգեբանական առանձնահատկությունները:		4		Крауґ Г. Психология развития. СПб. 2000.

13.2. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուգման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.	Տարիքային հոգեբանության մեթոդները		2		. Д.Б. Детская психология. М. Академия. 2004.

¹⁰ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹¹ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	Վաղ հասունություն		2		Країг Г. Психология развития. СПб. 2000.
	Միջին հասունություն		2		Країг Г. Психология развития. СПб. 2000.
	Ուշ հասունություն		2		Країг Г. Психология развития. СПб. 2000.
	Հասուն տարիք		2		Країг Г. Психология развития. СПб. 2000.

13.3. Ինքնություն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնություն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
1.	Դեվիանտ վարքը հասունության տարիքում					Країг Г. Психология развития. СПб. 2000
2.	Միայնության զգացումը հասունության տարիքում					Країг Г. Психология развития. СПб. 2000
3.	Ծերունական հիվանդություն					

14. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Մարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

15. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

15.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

15.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

15.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկված թեմաները.**

1. Տարիքային հոգեբանություն առարկան, խնդիրները, մեթոդները :
2. Տարիքային հոգեբանության , որպես գիտության սահմանումը:
3. Տարիքային հոգեբանության հիմնական բաժինները :
4. Տարիքային հոգեբանության մեթոդները, մեթոդաբանական հիմքերը, դասակարգումը :

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Տարիքային հոգեբանության , որպես գիտության սահմանումը
2. Տարիքային հոգեբանության մեթոդները, մեթոդաբանական հիմքերը, դասակարգումը :
3. Տարիքային պարբերացում
4. Վաղ հասունության տարիքի ընդհանուր բնութագիրը ,ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկվող թեմաներ**

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Հասուն տարիքի ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները :
2. Հասուն տարիքի անձի ձևավորումը :
3. Հասուն տարիքի սոցիալական առանձնահատկությունները:
4. Հասուն տարիքի և հոգեբանական առանձնահատկությունները:

Հասունության տարիքի սոցիալ- հոգեբ առանձնահատկությունները

- **Գնահատման չափանիշներըⁱ.** Տեսական գիտելիքները.....:

ⁱ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

- Տեսական գիտելիքները.....:
- Գործնական աշխատանքները.....:
- Մեմինար պարապմունքները.....:
- Լաբորատոր աշխատանքները.....:
- Ինքնուրույն աշխատանքը.....:

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 031301.00.6 Հոգեբանություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 031301.01.6 Հոգեբանություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ հոգեբանության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ 035 Հասուն տարիքի և տարեցների հոգեբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	5-րդ տարի , 2 – րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	16	Դասախոսություն	8
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	104		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն ըստ հանձնարարված հարցաշարի			
Դասընթացի նպատակը	<p>1. Ուսանողներին զինել հասուն տարիքի և տարեցների հոգեբանության առարկայի , նրա խնդիրների , յուրաքանչյուր տարիքային խմբի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներով :</p> <p>2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները:</p> <p>3. Ուսանողներին գաղափար տալ հասուն տարիքի և տարեցների հոգեբանության առանձնահատկությունների վերաբերյալ :</p> <p>4. հասուն տարիքի և տարեցների հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկայում: Լախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (ընդհանուր հոգեբանություն, մանկավարժական հոգեբանություն, սոցիալական հոգեբանություն, սպորտի հոգեբանություն, և այլն) հետ կապին:</p>			

<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <p>« հասուն տարիքը և տարեցների հոգեբանության » ուսումնասիրման առարկան , տիրապետի առարկայի ներկայացրած խնդիրներին , պատկերացնի առարկայի տեղն ու դերը հոգեբանական գիտությունների ճամակարգում :</p> <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Տիրապետում է հասուն տարիքը և տարեցների հոգեբանության առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին: • Տիրապետում է առարկայի կառուցվածքի մասին գիտելիքներին: • Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ: • Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ հասուն տարիքը և տարեցների հոգեբանության բնագավառում կիրառվող տեխնիկաների և մոդելավորման գործընթացների վերաբերյալ: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Կարողունակություն</i> • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • կիրառել հասուն տարիքը և տարեցների հոգեբանության հետազոտության մեթոդները, • որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն պարահանգումներ:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1 Հասուն տարիքի տարիքային պարբերացումը;</p> <p>Թեմա 2 Հասուն տարիքի ընդհանուր բնութագիրը,ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները,սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմա 3 Վաղ հասունության տարիքի ընդհանուր բնութագիրը ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները,սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները: :</p> <p>Թեմա4 Միջին հասունության տարիքի ընդհանուր բնութագիրը ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները,սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմա 5Ուշ հասունության տարիքի ընդհանուր բնութագիրը ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները,սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p>

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ստուգադրժ : Ստուգման ձևը ` ըստ նախապես տրամադրված հարցաշարի:
Գրականություն	<p>Պարտադիր-</p> <p>Абрамова Г.С. Возрастная психология. М. Академический проект, 2003.</p> <p>Возрастная и педагогическая психология: Тексты/ сост. и коммент. О.Шуаре Марта. М. 1992.</p> <p>Крайг Г. Психология развития. СПб. 2000.</p> <p>Էրացուցիչ-</p> <p>Ананьев Б.Г. О методах современной психологии// Психологические методы. Л. 1976.</p> <p>Выготский Л.С. Лекции по педологии. Ижевск. 2001.</p>